

Bekende dorpsgenoten

Jaap Sprong; geen rasechte ambtenaar, wèl de bekendste

De historie van een gemeente wordt niet alleen gemaakt door fraaie gebouwen of monumenten, maar vooral door de mensen zelf. Zij zijn het die de geschiedenis een bepaald aanzien geven. Het leek ons daarom juist regelmatig enkele bekende dorpsgenoten voor het voetlicht te halen. Mensen die een aparte plaats innemen of -namen in het dorpsleven van Haarzuilens, De Meern en Vleuten en daar voor een belangrijk deel de 'sjeu' aan het dagelijks leven (hebben ge) geven. In deze aflevering is het de beurt aan de heer J.J.Th. (Jaap) Sprong.

De Heer Sprong was

- 41 jaar in gemeentedienst, waarbij hij als chef algemene zaken en kabinetszaken in de rang van referendaris in 1975 afscheid nam
- 25 jaar sekretaris van de adviescommissie woonruimte
- 30 jaar voorzitter van de Oranjevereniging mede-oprichter en 25 jaar voorzitter van het bejaardencomité Vleuten - Haarzuilens
- mede-oprichter en 10 jaar voorzitter van de Avondvierdaagse
- één van de initiatiefnemers en eerste sekretaris van de streekmuziekschool i.o.
- mede-oprichter en 20 jaar voorzitter van de muziekvereniging St. Gregorius
- 20 jaar bestuurslid en vele jaren voorzitter van de aartsdiocesane bond van muziekgezelschappen St. Willibrord
- 10 jaar voorzitter (nu erevoorzitter) van de voetbalvereniging PVCV
- vice-voorzitter van de Katholieke Muziekfederatie Nederland
- nauw betrokken bij de oprichting van de sportstichting Vleuten - De Meern
- lid stafcommissie KNVB afdeling Utrecht
- administrateur en bestuurslid van de Onderlinge Brandwaarborgmaatschappij Vleuten - Haarzuilens e.o.
- voorzitter van de plaatselijke afdeling Stichting '40 - '45
- voorzitter van de Monumentencommissie
- voorzitter plaatselijke gemeenschap oud-illegale strijders
- bestuurslid van de plaatselijke afdeling van het Roode Kruis
- oprichter en 12 1/2 jaar voorzitter van de sociëteit in het Wapen van Haarzuilens
- ruim 10 jaar sekretaris van de plaatselijke afdeling van de KVP
- mede-oprichter van de Katholieke bejaardensociëteit
- organisator van evenementen als openluchtspelen, hulpverleningscomités, inzamelingsakties etc
- redakteur van Onze Gemeente
- 40 jaar plaatselijke verslaggever van diverse kranten
- schrijver van het boekje "Vleuten - De Meern van verleden naar heden"
- samensteller van "Vleuten - Haarzuilens in oude ansichten" (2 deeltjes) en "De Meern in oude ansichten"

door Gerrit Jan Bel

Daarnaast is hij Ridder in de Orde van Oranje Nassau en in het bezit van de gouden speld van verdiensten van de Katholieke Muziekfederatie, de legpenning van verdiensten van het Koningin Wilhelminafonds en het herdenkingskruis.

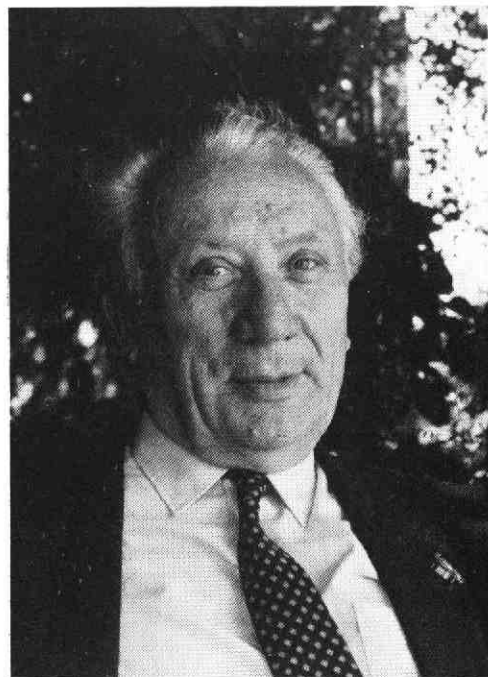
Geen geringe lijst en daarbij moet worden bedacht dat hij nog lang niet compleet is. Het aantal activiteiten dat Jaap Sprong heeft ontplooid moet een veelvoud zijn geweest. Over één ding behoeft in ieder geval geen twijfel te bestaan: aan het doel om in deze rubriek aandacht te schenken aan bekende dorpsgenoten wordt overduidelijk beantwoord.

De heer Sprong werd op 28 juli 1916 in Vleuten geboren en is in het gelukkige bezit van een ongelooflijke dosis energie en inspiratie en een vrouw die het wijze besef heeft dat je zo'n man niet binnen moet houden.

Wie wil weten hoe een mens er toe komt om met tomeloze inzet zoveel dingen te doen hoeft maar naar het bijgaande portretje te kijken. Hij ziet dan iemand die onmiskenbaar de bereidheid toont de gezellige kanten van het leven te zien en anderen van harte aanspoort dit toch vooral ook te doen.

Meen niet dat de heer Sprong nu 'in ruste' is en dat de drukke tijden voor hem tot het verleden behoren. Toen ik in verband met dit interview contact met hem zocht kwamen we al snel tot de overtuiging dat we elkaar over drie weken nog maar eens moesten zien om de datum voor het gesprek vast te stellen. Tot die tijd was zijn agenda namelijk overvol. Jaap Sprong wordt door mensen die hem goed kennen omschreven als iemand waar je altijd kon aankloppen en een kollegiaal en eenvoudig persoon die niet op een voetstuk geplaatst wenste te worden. Dit alles onder het motto: je doet het met elkaar. Hoewel vaak de grote organisator was hij niet de man die alleen de orders uitdeelde. Hij schuwde er niet voor veel werkzaamheden zelf te verrichten.

De heer Sprong straalt een groot enthousiasme uit en op die manier heeft hij ongetwijfeld altijd veel mensen warm weten te krijgen voor zijn ideeën. Tijdens ons gesprek raakte hij bij ieder onderwerp steeds weer vol vuur en werden regelmatig kasten geopend om

mappen met knipsels en foto's te tonen om alles nog duidelijker te maken. Tevoren had hij nog gezegd dat hij over al die zaken wel uren zou kunnen vertellen. Ik heb persoonlijk ondervonden dat dat geen leugen was en vanwege het aantal onderwerpen dat werd behandeld bleef het dan nog slechts bij een zeer vluchtige schets.

Het is duidelijk dat, wanneer de heer Sprong naast al zijn kwaliteiten ook nog de karaktertrek had vertoond zich altijd op het voorste plan temidden van de publieke belangstelling te manifesteren, hij een grote toekomst had in de landelijke politiek. Dankzij een heel wat bescheidener opstelling heeft de gemeente nu de vele vruchten van zijn arbeid kunnen plukken. De Vleutenaar doet namelijk alle mogelijke moeite persoonlijk niet op de voorgrond te treden. Zulke inspanningen hebben een boemerangeffekt en iedereen kent hem dan ook.

Tekenend in deze is ook de moeite die het kostte om hem voor deze gelegenheid voor de camera te krijgen. Zo was afgesproken dat er een foto zou worden gemaakt bij het verzetsmonument. Toen het moment daar was schuifelde hij onrustig heen en weer en deed opeens krachtig een paar stappen terug. 'Is het geen pracht beeld?' sprak hij, 'Hoe hebben ze het kunnen afkeuren, hè? Neem dat plaatje nu maar, want de zon staat er net lekker op.' Ook het afgebeelde portretje was een kwestie van vlug instellen en een snelle sluitertijd, anders was ik te laat geweest. Ook was hem gevraagd wat oude foto's als illustratiemateriaal beschikbaar te

stellen. Het werden allemaal plaatjes waar hij wel op stond, maar temidden van vele anderen. 'Dat is leuk,' zo motiveerde hij zijn keuze 'voor al die mensen die er op staan of hun familieleden. Het zijn immers oude foto's. Niet iedereen heeft die.

Zolang de activiteiten het onderwerp vormen is de heer Sprong bereid alle mogelijke inlichtingen te geven. Komt het gesprek evenwel op zijn persoon, dan voelt hij zich duidelijk ongemakkelijk. Een gevolg hiervan was dat een van de dingen waarmee hij grote bekendheid verwierf, namelijk zijn rol in het verzetswerk, op zijn verzoek onbehandeld bleef. Het interviewgedeelte van dit artikel kreeg de heer Sprong vooraf ter inzage. De korrekties die hij aanbracht betroffen alleen die gedeelten waarin hij zijn persoonlijke inbreng graag zag afgezwakt en anderen een vriendelijker rol werd toebedeeld.

- *Meneer Sprong, hoe vaak bent u al gehuldigd?*

- Dat zou ik niet weten, maar houdt het maar op een keer of tien.

- *Nou, als je overal een horloge aan overhoudt tikt dat toch aan. En hoe vaak heeft u zelf een huldiging georganiseerd?*

- Dat is heel wat keren geweest. Omdat ik bij de gemeente zat was ik vaak in de situatie dat ik me daarmee moest bezig houden. En als voorzitter van de muziekbond moest ik

ook veel huldigungen verrichten. We hadden 800 korpsen, dus dan ben je nog wel eens op pad.

- *Bij welke verenigingen - sportverenigingen even buiten beschouwing gelaten - bent u eigenlijk niet betrokken geweest?*

- Je moet het zo zien; ik ben katholiek en zat dus hoofdzakelijk bij katholieke verenigingen. Maar in mijn tijd waren dat er betrekkelijk weinig. De protestantse bevolking had ook wel haar verenigingsleven, maar daar was ik niet zo bij betrokken, behalve dan als het op gemeentelijk niveau was.

- *Wanneer bent u met al die activiteiten begonnen?*

- Dat is gekomen toen ik in 1934 als volontair op het gemeentehuis kwam. Ik had toen het geluk dat ik kon komen en mocht werken. Dat had ik ook te danken aan mijn vader die hier veldwachter was en die had een goede entree bij de gemeente.

Hij zorgde dat ik volontair werd, ondanks dat ik aanvankelijk helemaal niet wilde. Maar je had toen niks te willen. Hij zei gewoon tegen zijn zoons: jij wordt dat. En dan deed je dat maar.

- *Dan had hij er zeker een goed oog voor, want degenen die ik ken zien er geen van allen treurig uit.*

- Nee, ondanks dat mijn vader een rechtlijni-

ge en soms strenge man was. In ieder geval, ik werd volontair, maar moest wel m'n eigen studie betalen, want mijn vader kon het geld niet missen. Dat kostte toen f. 300,-. Maar als volontair verdiende in niks, dus ik moest wel een extra baantje zoeken. En het Nieuws van Harmelen - zoiets als De Brug tegenwoordig - zocht toen een correspondent voor de raadsvergaderingen. Die krant was van Van Bommel, maar die liep alle vergaderingen in de buurt af. Toen ik dat eenmaal deed dacht ik: ik zit er toch, dus waarom ook niet meteen voor de Utrechtse Courant en Het Centrum? Dat waren regionale dagbladen die toen verschenen.

Dat heb ik toen gedaan, maar het was wel een hoop werk, want ik moest allemaal verschillende verslagen maken. Het Centrum was katholiek, dus in dat verslag moest ik de katholieke raadsleden meer aan het woord laten en de Utrechtse Courant was weer neutraal. Het werd wel schipperen want ik was volontair en als ik de mensen hier niet te vriend hield zou ik nooit aan de bak komen, laten we eerlijk wezen. Je moest het dus zo opstellen dat je het voor iedereen aanvaardbaar maakte. En ik moet zeggen dat me dat wonderwel is gelukt, want ik ben 40 jaar correspondent geweest en ik heb nooit kritiek gehad.

De heer Sprong bij het verzetsmonument dat illegaal moest worden neergezet.

- Er zullen niet veel journalisten zijn die u dat kunnen nazeggen. U kwam dus toen bij iedereen over de vloer en zo ontstonden de contacten?
- Ja, neem nu maar de voetballerij. Kijk, ik was nooit een voetballer. Nou ja, in m'n jonge jaren, maar toen ik eenmaal ging studeren was het afgelopen. Maar omdat ik voor de krant zondags naar de wedstrijden van PVCV moest was ik altijd op het voetbalveld. En toen PVCV in 1956 in de puree zat keken ze uit naar iemand op wie ze een beroep konden doen. Toen dachten ze: hé, die goser is er altijd, dus die weet er wel wat van af. Daarom hebben ze mij gevraagd en ben ik van 1956 tot 1966 voorzitter geweest.
- En niet zonder succes kennelijk, want u bent nu erevoorzitter en het enige erelid van de klub.
- Nou, je moet niet vergeten dat ik in die periode vreselijk veel geluk heb gehad, want ik kon PVCV van een slecht veld op het Haarsepad loodsen naar het nieuwe sportpark. Dat kwam gewoon ook omdat ik gemeentebtenaar was en ik kon burgemeester Van der Heide er warm voor krijgen. Dat was een goede burgemeester. Hij kon goed luisteren en als je je zaak met overtuiging verdedigde was hij bereid je een kans te geven.
- U zat dicht bij het vuur.
- Ja, en daarom lijkt het of ik veel verdien-

- sten heb. Die heb ik niet, maar het was gewoon een uitvloeisel van mijn werk.
- Wat was het grootste aantal functies dat u tegelijkertijd bekleedde?
- Op een gegeven moment had ik 6 voorzitterschappen tegelijkertijd. Maar dat betekende ook dat ik vaak tevens sekretaris was want er waren altijd weinig mensen die konden schrijven, zeiden ze. Of ze hadden de spullen niet. Jij zit daar, hè, kreeg ik altijd te horen. Jij hebt een stencilapparaat en een typemachine tot je beschikking. En ja, dat was ook zo.
- In ieder geval gaat het verhaal van de luie ambtenaar hier duidelijk niet op.
- Nou, daar kan ik me wel eens aan ergeren als de mensen dat zeggen. Vergeet het maar. Toen we vroeger een zesdaagse werkweek hadden gingen we zaterdags dikwijls ook niet voor drie uur 's middags weg. En voor de oorlog werd er gewoon nooit over verlof gesproken. Als ik dan als volontair een dag verlof wilde hebben moest ik naar de burgemeester. Dan zei 'ie: 'Zo, wat wil je?'
- 'Ik zou graag een dagje vrij willen hebben, burgemeester'.
- 'O, o. Voor dringende... zaken...?'
- Nou, dan moest ik met m'n moeder een pak kopen of zo.
- Dus je werd nog eerst overhoord?

- (lachend) Ja, inderdaad. Dat was zo.
- Had je dan officieel geen recht op vrije dagen?
- Nee. Nou ja, ik wel. Achteraf bekeken. Want ik was niks. Ik was volontair, ik heb bijna 5 jaar gratis gewerkt voor de gemeente. Maar het moeilijke was dat mijn vader een zeer gezagsgetrouw mens was. "Je moet je plaats weten," zei hij altijd. Als je bijvoorbeeld de burgemeester tegenkwam moest je je pet afzetten en kwam je de dominee of de pastoor tegen, dan moest je haast knielen. Als je dat niet deed, nou dan zat het niet goed.
- Hoe wordt u nou voorzitter van al die verenigingen? Vragen ze het u steeds of zegt u: 'Hé dat is er nog niet. Kom, dat richten we even op?'
- Nee, ze kwamen het me vaak vragen. Ze vonden me zeker een goed organisator en een nogal plooibaar mens die het overal goed deed. En dan gingen ze stemmen en ja, dan zat je weer in de functie.
- Je zou natuurlijk ook nee kunnen zeggen, maar ik heb gehoord dat u dat nooit kon.
- Dat is zo en ik kan het nog moeilijk. Ik heb het vroeger altijd als keihard ervaren dat wanneer ik mensen wat vroeg ze vaak zeiden dat ze het niet konden. Ik vind, je kan altijd wat, hè. Net zoals bij de woonruimteadvieskommissie. Dan kwamen mensen om een huis vragen en dan kregen ze niet te horen: kom over 5 jaar maar terug. Dat zal ik nooit zeggen, want als je dat zelf overkomt, nou dan word je toch..... dan word je toch..... Nee, dat kan ik niet. Dan ging ik zoiets uitleggen en ik heb huilende moeders en huilende mensen gekregen die toch weer met een lach weg gingen. Ik bedoel, dan leg je het anders uit hè.
- Dat zou ik zo denken.
- Ja, dat was wel iets. We kregen 's avonds tijdens een vergadering bijvoorbeeld 30 mensen op visite. Dan begonnen we om half zeven en dan waren we om half elf nog bezig. Dat was elke maand. Toen was er echt wel een woonruimteprobleem. We hebben eens met 55 huizen 110 gevallen opgelost.
- Dat noem ik kunstig.
- Dat is historisch hoor. Als je er maar hart voor hebt. Maar je moet er natuurlijk wel achteraan. Ik geloof dat het toen ook kon omdat het hier toen nog niet zo groot was. Maar mijn grote voordeel bij alles is geweest - en dat is het nog - dat ik een ambtenaar was die overal tussen zat en alle mogelijke contacten met de mensen had. Als Jansen kwam wist ik wie Jansen was en kwam Pieterse, dan wist ik precies wie ik voor me had. Ook als de burgemeester bezoek kreeg kon ik hem vantevoren soms uitgebreid inlichten over die persoon.
- Dus u werd automatisch overal bij betrokken.
- Ja. En juist door die verenigingen zat ik ook weer zo goed in de gemeente en dat was ook wel ten voordele van het gemeentebestuur.

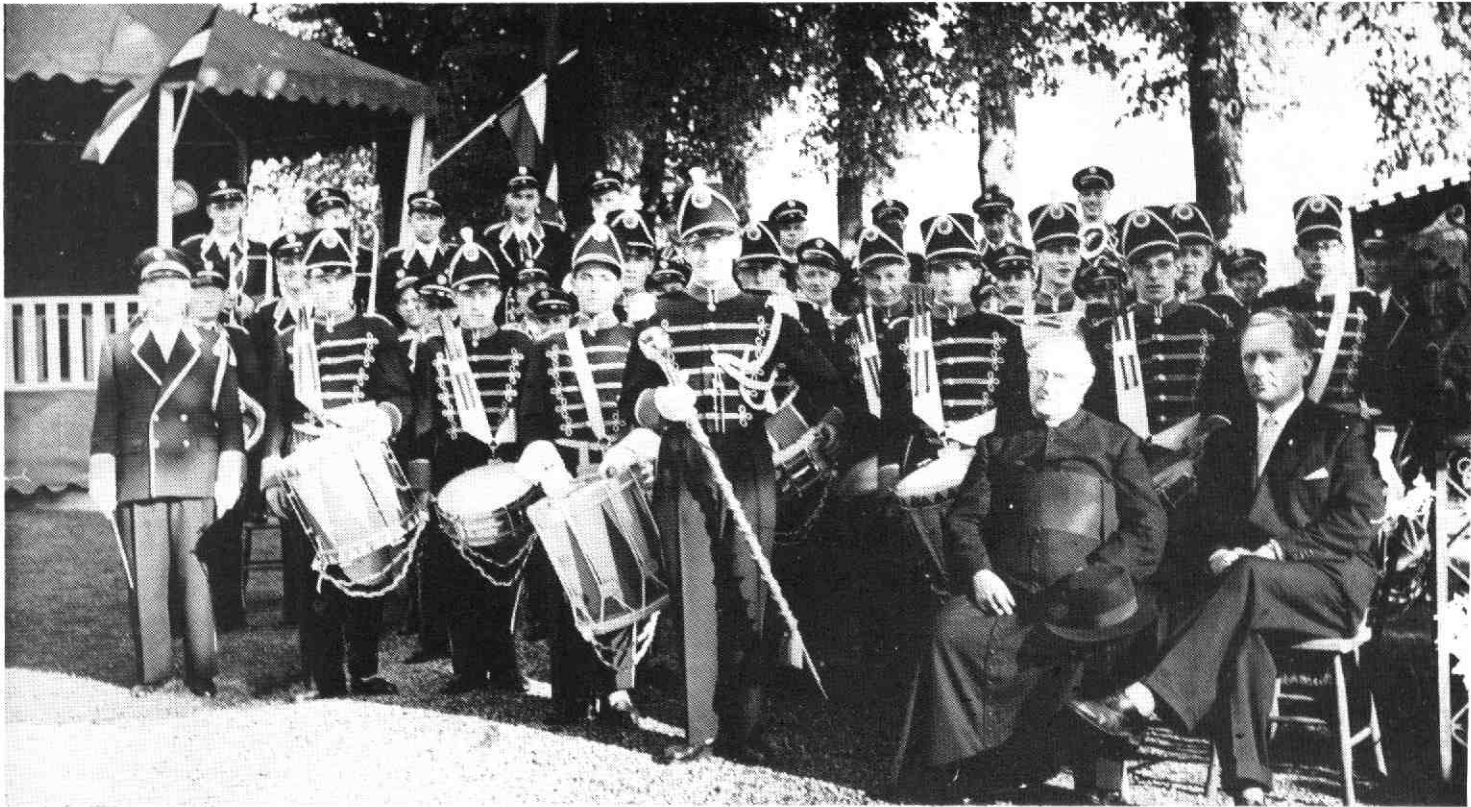
Zuinige gemeente

Degene die vroeger als volontair werkte kreeg geen loon. Hij werd beschouwd al iemand die een vak moest leren en bevond zich dienstgevolge op de onderste trede van de (hiërarchieke) ladder. Van deze positie werd door de gemeente kennelijk graag gebruik - zo niet misbruik - gemaakt, want er waren plaatsen die meer volontairs dan ambtenaren op de sekretarie hadden. Het waren immers de goedkope arbeidskrachten, met uitzondering van een bepaalde categorie: de ambitieuze burgemeesterssollicitanten. Die werden weliswaar ook niet betaald, maar deden naast veel leeswerk ook een paar uur per dag aan wistudie. Dat waren de vrije vogels op het gemeentehuis. Eenmaal in het jaar hadden de volontairs van Vleuten en Haarzuilens een goede dag. Dat was op Sinterklaasmorgen wanneer de burgemeester, na het uitspreken van de waardering voor het werk in het afgelopen jaar, mededeelde dat b. en w. het besluit hadden genomen om de volontairs (hoeveel beter klinkt dit woord niet dan de benaming onbetaalde krachten) uit de post 'schrijfloon' ieder een bedrag van tien gulden toe te kennen. Er kwamen doorgaans twee personen voor deze 'opsteker' in aanmerking.

Vleuten - De Meern staat bekend als een gemeente die niet direkt armlastig kan worden genoemd. Een blik in het verleden leert welke hulpmiddelen ten baat warden genomen om het ook niet zo ver te laten komen. Toen in 1938 de heer Rijkers (een zeer hard-

horend man die nauwelijks te beroepen was omdat hij weigerde zich van een of ander gehoorapparaat te bedienen) afscheid nam als ambtenaar van de bevolking, kwam natuurlijk de vraag aan de orde wie hem moest opvolgen. De gemeentebesturen (van Vleuten en Haarzuilens) lieten zich deze geweldige kans om eens te tonen waar kon worden bezuinigd niet ontglippen. Bijna met gejuich werd ambtenaar Rijkers uitgezwaaid, want de man verdiende in die dagen f 1200,- bruto per jaar en omdat deze last kennelijk als te zwaar voor de gemeenten werd beschouwd besloot men in zijn plaats twee volontairs te benoemen tegen een jaarsalaris van f 400,-.

Het Hollands koopmanschap was de gemeenteraad (die een besparing van maar liefst f 400,- zag gloren) duidelijk te machtig en het voorstel werd dan ook in volle tevredenheid aanvaard. Jaap Sprong was een van de 'gelukkigen' die na 4 1/2 jaar zonder beloning te hebben gewerkt, zijn zesdaagse werkweek op die manier zag gewaardeerd. Hij werd geen ambtenaar in de pensioenwet, maar bleef volontair al kreeg hij volledig zelfstandig werk. Zijn voorganger had geen enkel diploma. Zelf had hij - met het geld dat hij als krantenkorrespondent had verdiend - wel kunnen studeren en enkele diploma's gehaald. Desondanks moest hij voor éénderde van het salaris van de heer Rijkers werken. Na een half jaar van volhardende aktie werd hij toch benoemd tot 3e ambtenaar, maar ook toen bleef zijn salaris nog onvolwaardig, namelijk f 800,-.

- *Het mes sneed zodoende wel aan twee kanten.*

- Zeker, Maar de burgemeester had er geen bezwaar tegen dat ik in al die verenigingen zat, laten we dat ook nog even stellen hoor. Die was graag met alles op de hoogte, hè. Dus die zei wel eens tegen mij: zie nou dat je daar in komt, dat is van belang voor de gemeente. Dat baantje voor die kranten bijvoorbeeld mocht ik niet opzeggen.

- *Een mooiere reclame was niet denkbaar natuurlijk.*

- Nee, want ik was altijd met zijn werk en de gemeente bezig. God, ik heb ze hier wat opgemeld, ha, ha. Maar aan opgeven dacht ik toch niet, want het was een leuke bijverdienste en ook de verenigingen kon ik zo in het nieuws brengen.

- *Als u altijd zo actief bent geweest kan het haast niet anders of u heeft uw vrouw en passant ergens leren kennen.*

(lachend)

- Ja, dat is ook zo. Ik heb haar vlak na de oorlog ontmoet bij een van de activiteiten waarbij ik toen was betrokken.

- *Meer dan 10 jaar was u sekretaris van de plaatselijke KVP. Wat vindt u van politiek?*

- Ik liep er toendertijd goed warm voor. Dat kwam eigenlijk ook al weer automatisch door de relatie die ik met de gemeenteraad had. Voor de oorlog waren 6 van de 7 raadsleden in Haarzuilens van de katholieke partij en 5 van de 7 in Vleuten, dus dat ging automatisch. Na de oorlog was ik een van de drie die de plaatselijke afdeling van de Katholieke Staatspartij (de voorloper van de KVP) oprichtte.

- *Bent u nu nog CDA-lid?*

- Nog steeds, maar niet meer zo actief.

- *U heeft u nogal duchtig met muziek bezig gehouden. Een flink aantal functies die u jarenlang uitoefende. Wat speelt u zelf?*

- Niks. Ik speel helemaal niet. In 1947 hadden we hier een muzikale kapelaan die vond dat er maar eens een muziekvereniging moest worden opgericht. En als er toen wat moest worden opgericht kwamen ze veel bij mij, dus ook nu weer. Nou, dat heb ik toen gedaan. Ik werd dus ook voorzitter van St. Gregorius, want als je je ergens mee bemoeit wordt je kennelijk voorzitter.

- *Het zou haast gaan lijken alsof u een erg bemoeizuchtig baasje was.*

- Nee, helemaal niet. Maar dat is het gekke. Als je eenmaal ergens in zit wordt je altijd voor het volgende gevraagd. Met de muziek net zo. Ik ging als afgevaardigde van onze vereniging naar de muziekbond. Na enkele jaren als bestuurslid werd ik tot voorzitter gekozen.

- *Het lijkt haast of zoiets automatisch ging, maar je moet er natuurlijk ook wel de capaciteiten voor hebben.*

- Ik heb geen bijzondere capaciteiten, maar ze vonden me vaak zeker een geschikte, plooibare vent. Als ik het ergens niet mee eens was vroeg ik gewoon vriendelijk of het ook niet op een andere manier kon. Doe je dat op een rustige manier zonder de mensen tegen hun schenen te schoppen, dan zijn ze daar best toe bereid. Tegenwoordig zeggen ze het vaak maar recht voor z'n raap. Dat zal ik niet doen. Dat is onbehouwen, onbeheerst dikwijls. Ja, en dan heb je er later spijt van. Dan duw ik het nog liever drie keer terug door de keel voordat ik het zeg. Dan komt het er heel anders weer uit. En zo moet je dat doen. Maar als je dat

De leden van de muziekvereniging St. Gregorius in nieuwe uniformen in 1957. Rechts pastoor Beutener en de heer Sprong. Links dirigent Jan Michies.

doet, zit je vaak meteen in bepaalde functies.

- *U speelt dus zelf geen instrument. Maar u zal toch wel een muzikkliefhebber zijn, want ik kan me niet voorstellen dat de voorzitter met watten in z'n oren naar de uitvoeringen ging.*

- Ja, Ik hou veel van muziek, maar ik kan geen noot lezen. Ik heb me er ook nooit aan gewaagd, want ik had er de tijd niet voor. Daarom heb ik nu ook besloten alles af te wimpelen als ze naar me toekomen. Het is niet meer te doen. Mijn vrouw heeft nu recht op me.

- *Het aantal verenigingen dat u kortere, maar meestal langere, tijd met uw aandacht verblijdde is ontzagwekkend. U houdt kennelijk wel van afwisseling, hoewel u vaak jaren ergens voorzitter was en dus zeker geen ééndagsvlieg kon worden genoemd. Toch heeft u tijdens uw gewone werkzame leven maar één baas gekend, namelijk deze gemeente. Heeft u zo'n innige band met dat werk gehad?*

- Ja, ik heb het altijd graag gedaan. Nou gaven ze mij ook altijd functies waarin ik met mensen te maken had en dat deed ik graag. Waar het met mensen te maken had zeiden ze: daar zit 'ie.

Kijk, ik ben geen rasechte ambtenaar, ik kon moeilijk de hele dag achter m'n bureau zitten. Ik moet er zo nu en dan eens uit kunnen vliegen en die kans gaven ze me ook wel. Dat komt ook doordat het altijd voor mekaar kwam als er iets moest worden georganiseerd. Ik bedoel niet, dat ik dat allemaal deed, maar ik wist wel de mensen die ik moest hebben.

- *Wat vond u het leukste van uw werk als gemeente-ambtenaar?*

- Het omgaan met mensen dus en het redactionele werk. Ik schreef bijvoorbeeld geregeld toespraken voor de burgemeester en wethouders en in het blad Onze Gemeente. Dat vond ik prettig en dat vertrouwen had ik. Ze hebben nooit iets veranderd, ze hebben het altijd goed gevonden. Dat geeft je wel een soort kick.

- *Vroeger zat u ook op de sekretarie van Haarzuilens. Kwam dat soort dubbelfuncties vaak voor?*

- Er was één gemeentehuis, één sekretarie, maar we kregen van Haarzuilens en Vleuten betaald. Nou was dat eerste erg summier, want het was een gemeente van maar 600 zielen.

- *Hoe gingen de raadsvergaderingen van Haarzuilens er aan toe? U zei dat er 7 raadsleden waren, waarvan 6 katholieken. Die ander was zeker een dwarsligger.*

- Nee hoor, die man was een Ned. Hervormde die voor de oorlog met katholieke stemmen in de raad kwam. Die wilden ze per se hebben. Dat was de tuinchef van het kasteel, Lambert Voortman, een zeer geziene man. Want vroeger zaten er praktisch alleen maar mensen van de baron in de raad, hè.

Wethouder De Greef was rentmeester, dus die deed bijna niets wat niet in het belang van de baron was, Lambert Voortman was wethouder, een van de boeren pachter, de volgende boer ook pachter, een derde boer had land van hem enz. Dus er gebeurde bijna niets ten nadele van de baron. De mensen in het dorp hadden nogal veel met het kasteel te maken. De een werkte op de tuin, de ander in het kasteel, weer een ander leverde aan het kasteel....

Maar die Voortman mochten ze graag en ze zorgden er altijd voor dat hij met katholieke stemmen in de raad kwam. Er woonden toen maar weinig protestantse gezinnen in Haarzuilens, dus die man haalde het anders nooit. En dus werd hij een handje geholpen.

Maar de raadsvergaderingen zelf.... Die waren mooi man, verschrikkelijk mooi. Ze begonnen om 10 uur 's ochtends en dan pas kregen de raadsleden te horen wat er zoal werd behandeld. Stukken kregen ze niet vantevoren, dat was niet nodig. Als je nagaat hoe een begroting toen werd behandeld. Dat ging zo lekker eenvoudig. Burgemeester Verder zei dan bijvoorbeeld: 'Nou heren, de begroting is samengesteld en ik kan u zeggen: we hebben het weer zuinigjes aan gedaan. We hebben toch nog kans gezien weer een sluitende begroting te krijgen en als het een beetje wil, hebben we een post onvoorziën van wel vierduizend gulden'. 'Mooi, burgemeester. Mooi'.

Nou, en dan zei 'ie wat zo'n beetje de plannen voor het komende jaar waren en dan waren ze om half twaalf klaar. Kun je nagaan, anderhalf uur vergaderen.

Burgemeester Verder was een slimmerik. Als er nou een moeilijk besluit was, hè, dan had 'ie in één keer een kist sigaren op tafel staan. Ze begonnen niet te roken, want de burgemeester was zelf niet zo'n roker, maar ze zaten wel stil te kijken. En als er koffie kwam dan ging 'ie zelf even met de kist rond en dan zaten ze allemaal met een sigaar. Nou man, dan zaten ze te genieten, hè. Dan zaten ze in de kop te knijpen en heel voldaan te kijken en die besluiten waren dan zo genomen.

- *Hij was niet stom.*

- Nee, hij was zo slim als wat. Daar kan ik verhalen over vertellen.... Er was ook een raadslid dat doof was. Als er mondeling moest worden gestemd en ze kwam uiteindelijk bij hem dan zat 'ie nog steeds onbeweeglijk en dan riep de burgemeester tegen hem: 'De raad wil besluiten om dat en dat te doen. Ben je er voor of tegen?' 'Wat zegt u burgemeester?' 'Ik ben voor'. 'Ook voor', zei 'ie dan.

- *U heeft 25 jaar als sekretaris in de woonruimte-advieskommissie gezeten. Was dat een puur ambtelijke aangelegenheid, of had het ook uw persoonlijke interesse?*

- Ik had er ook wel interesse voor, ja. Soms viel het niet mee. Dan moest ik zondags hard na de kerkdienst weglopen wilde ik niet lastig gevallen worden over woonruimte. Dat was vervelend, want ze hadden me zien zitten en dan wilden ze me spreken. Dat was gemakkelijker op het kerkplein dan naar het gemeentehuis komen. Man, ik wist soms niet hoe snel ik thuis moest komen. En de telefoon.... Tot op de dag van vandaag neemt mijn vrouw dikwijls de telefoon aan. Dat is gewoon een uitvloeisel van toen.

- *Dus als gelovige moest je als een gek rennen om weer op tijd de kerk uit te zijn?*

- Ja, ha, ha. Maar je had er wel lastige klanten bij, hoor.

- *Dertig jaar was u voorzitter van de Oranjevereniging. Viert men het nu anders dan vroeger?*

- Ja, we hadden twee dagen feest en dan namen de mensen allemaal vrij. Nu niet meer, er is een andere mentaliteit. Waarom zouden ze vrij nemen, ze hebben veel te veel. Tegenwoordig krijg je allemaal topartiesten op de t.v. en dan moet je heel wat bieden willen ze nog hun huis uit komen. Maar indertijd hadden we dorpspelen waar 60-70 mensen aan meededen. Dat was verschrikkelijk mooi. We hadden eens een feesttent waarin het een week lang feest was. Er werd van alles georganiseerd: zoals ringrijden, of een kroegentocht met de muziek.

- *Ja, dan krijg je ze hier wel mee.*

- En de mensen in het bestuur bleven allemaal zitten, want ze vonden het erg leuk. Op het laatst zaten er alleen nog maar grijsaards in.

- *Dat brengt ons bij het bejaardenwerk dat u zeker ook heeft getrokken. U was immers mede-oprichter van de Kath. Bejaardensociëteit en mede-oprichter en 25 jaar voorzitter van het bejaardenkomitee Vleuten-Haarzuilens.*

- Dat kwam eigenlijk ook door de Oranjevereniging. De jongere mensen kwamen allemaal naar de oranjefeesten, maar de oudere niet zo. Toen dachten we: kunnen we die als Oranjevereniging niet eens een dagje iets aanbieden. Er is een apart komitee gekomen en dat liep fantastisch goed.

De bejaardensociëteit is gekomen nadat hier in 1951 het bejaardencentrum kwam. En die mensen hadden eigenlijk een betrekkelijk slechte binding, hè. Dat zou een afzonderlijke gemeenschap in de gemeenschap worden. We vonden dat dat voorkomen moest worden en probeerden toen de mensen uit het dorp naar het centrum te krijgen om daar te biljarten en te kaarten. Dat is goed gelukt.

- *U heeft sterk geijverd voor het verzetsmonument.*

- Dat is ook een hele geschiedenis geweest, want aanvankelijk mocht het er allemaal niet komen. Het werd afgekeurd door de provinciale monumentencommissie.

We vonden dat er een monument moest komen voor Kees Spanjersberg en Thomas Bakker die als verzetsstrijders zijn gefusilleerd. Dat kon niet uitblijven. Nou, een inzameling gehouden en we hadden een hoop geld bij elkaar. Toen is er een ontwerp gemaakt door Jan de Jong, een waterbouwkundige, en het beeld dat er op zou komen werd gemaakt door Piet Jongbloed, een bekend kunstenaar. Maar de monumentencommissie keurde het af.

Toen hebben we doorgewerkt met architect Verhoeven uit Utrecht die praktisch het sokkelontwerp van De Jong overnam. Dat werd toen goedgekeurd, maar dat was dan ook een architect, hè. Nu zaten we nog met het afgekeurde beeld dat we inmiddels al hadden laten maken en dat bij een tegelbakkerij stond. Na 2 jaar kregen we een telefoontje dat we het moesten halen, anders wordt het vernietigd. Maar we hadden nog steeds geen goedkeuring. Nou, toen hebben we maar besloten het er 's nachts op te laten zetten, zonder vergunning. Dat gebeurde in de nacht van zaterdag op zondag. En 's ochtends stond al dat kerkvolk daar natuurlijk hè. Ze vroegen zich af: zijn wij nou gek of.... Maar dan zei een van ons: dat beeld stond er al lang, jôh. Grote verwarring, steeds meer mensen er om heen. Wij natuurlijk stiekum de grootste pret.

Toen ik 's maandags op mijn werk kwam moest ik bij burgemeester v.d. Heide komen en die zei: hoe komt nou in Godsnaam dat beeld er op? Ik zei: ik zou het niet weten, al sla je me dood. Maar vind je het mooi? Ja, ja, dat wel, zei 'ie. Nou, zeg ik dan moeten we er verder maar niet over praten wie of dat nou gedaan heeft en het gewoon laten staan.

Na een geslaagde tocht van de bejaarden werd de voorzitter (Jaap Sprong) op de schouders genomen.

- En nog wat van de monumentencommissie gehoord?
- Nooit meer. Het was toch ook te gek om los te lopen.
- Het past natuurlijk wel. Je kunt de illegaliteit toch niet beter eren dan met een illegaal monument. Een ander beeld dat hier mede dankzij uw inspanningen is gekomen is dat van doctor Fizaan.
- Ja, dat was een heel bekende huisarts hier in Vleuten die is gepromoveerd op bloedonderzoek. De mensen hadden een blind vertrouwen in hem en ze kwamen van heinde en verre. Je kon uren in de wachtkamer zitten, want hij onderzocht je heel goed en dan hield hij zich soms wel een uur of anderhalf met een patient bezig. Maar dat namen ze allemaal voor lief, want ze liepen met hem weg. Oorspronkelijk kwam hij uit Den Bosch, maar meteen na zijn studie - ik meen in '27 - heeft hij zich in Vleuten gevestigd en hij heeft hier altijd gewerkt. Op z'n vakantie in Frankrijk in 1960 heeft hij voedselvergiftiging opgelopen en daaraan is hij overleden. Daar was hij altijd al bang voor geweest, dat 'ie eens voedselvergiftiging zou oplopen.
- De geschiedenis van de gemeente heeft u altijd sterk geïnteresseerd. Niet alleen schreef

u hier boekjes over, maar u was ook jaren redakteur van het blad Onze Gemeente dat vier keer per jaar uitkwam en waar steeds leuke verhalen over de geschiedenis van Vleuten - De Meern in stonden.

- Die interesse is zo'n beetje gekomen door het werk van mijn vader. Als er verballen kwamen moesten die worden uitgetikt, maar hij kon niet typen. Dus als er wat was ging ik met hem mee om het verhaal uit de eerste hand te horen en later het verbaal te tikken. Zo leerde ik ook iedereen kennen en kwam de interesse voor wat er gebeurde in het dorp zo vanzelf.
- Zijn er voor u anderen geweest die zich met de gemeentelijke geschiedenis bezig hielden?
- Nee, mij niet bekend. Niemand interesseerde zich er blijkbaar voor. Op een gegeven moment stelde ik burgemeester v.d. Heide voor een boekje uit te geven. Zo is onze Gemeente ontstaan. Maar doordat ik het had aangekaart moest ik het ook volschrijven. Daarom schrok ik er wel eens voor terug wat voor te stellen, want ik moest het ook altijd doen.
- Is er al veel bekend van de plaatselijke geschiedenis?
- O, er kan nog veel meer bekend worden. Ik vind dat er nog maar weinig bekend is. Het is dat ik er geen tijd voor heb, maar anders.... Mijn ongeluk is dat ik alles altijd oppervlakkig heb moeten doen. Ik had veel te veel activiteiten. Als ik bijvoorbeeld voor Onze Gemeente iets over huize Botenstein moest schrijven dan plukte ik hier wat vandaan, ik informeerde daar even en

dan schreef ik het. Maar verder kwam ik weer niet. Dat is jammer.

- U staat niet alleen bekend als een vlot babbelaar, maar ook als iemand met een vaardige pen. 40 jaar lang was u korrespondent van diverse kranten. Welke?
- Het Centrum, het Utrechts Nieuwsblad, de Utrechtse Courant, het Nieuw Utrechts Dagblad, het Nieuws van Harmelen, De Brug, de Volkskrant en Trouw. Omdat ik er zo veel had, had ik er ook nog wel een leuke bijverdienste aan.
- Wat vindt u zelf de belangrijkste activiteit die u heeft gehad?
- Ik vond alles wel leuk, maar de Oranjevereniging en het bejaardenkomitee toch speciaal. Daarnaast moet ik zeggen dat ik het erg leuk vond dat de mensen me in het openbaar toch altijd erg hebben gewaardeerd. Dat is toch wel fijn. Als je nagaat dat ik bij de muziekbond de opvolger werd van iemand die meester doctor was en gedeputeerde van Gelderland. En bij mijn afscheid volgde de burgemeester van Lobith mij op. Daar heb ik als gewone jongen jarenlang tussen gezeten. En ik kreeg bij het afscheid ook nog de gouden speld. Dat doet je toch wel wat. Bovendien moest ik altijd zelf zeggen dat ik er mee stopte, anders zat ik nou nog op veel van die plaatsen.
- Welke wensen heeft u nog?
- Wensen? Een rustiger leven! Ik heb het nog te druk.